

MÄRKUSTE TABEL

Nr	Märkused	Arvestatud/ Mitte-arvestatud/ Selgitatud	RaM'i seisukohad
I kooskõlastusring			
Justiitsministeerium			
1	Rahandusministeerium on saanud Justiits- ja Digiministeeriumile kooskõlastamiseks makseasutuste ja e-raha asutuste seaduse muutmise ja makse- ja arveldussüsteemide seaduse muutmise seaduse eelnõu (eelnõu). Justiits- ja Digiministeerium kooskõlastab eelnõu järgmiste märkustega. 1. Palume arvestada käesoleva kirja lisades esitatud eelnõu ja seletuskirja failis jäljega tehtud normitehniliste ja keelemärkustega ning märkustega eelnõu mõju kohta.	Arvestatud	Eelnõu on vastavalt esitatud märkustele muudetud.
Finantsinspeksioon			
2	Eelnõuga antakse FI-le täiendav ülesanne hinnata makse- või e-raha asutuse vastavust arveldussüsteemis osalemise nõuetele ja teha otsus, kas vastavuse tunnustamise või sellest keeldumise kohta. Juhime tähelepanu, et sellega kasvab FI halduskoormuse kasv.	Selgitatud	Mõju FI-le on hinnatud seletuskirja punktis 6.
3	Eelnõu seletuskirja lk 4 kohaselt kohustatakse Välmaksete määrusega makseteenuse pakkujaid, kes osutavad eurodes tavapärase krediidikorralduste põhiseadusest, pakkuma eurovälkmaksete saatmise ja saamise teenust. Eelnõu seletuskirja lk 6 kohaselt nähakse Eelnõuga makseasutustele ja e-raha asutustele ette võimalus osaleda arveldussüsteemis. Ka Eelnõu § 1 punktiga 1 pakutud MERAS § 63 ⁹ lõikes 1 on sätestatud arveldussüsteemis makseasutuse ja e-raha asutuse osalemine soovina. Palume rõhutada seletuskirjas MERAS § 63 ⁹ lõike 1 juures, et makseteenuste pakkujatele, kes pakuvad oma makseteenuse kasutajatele krediidikorralduste saatmise ja vastuvõtmise makseteenuseid, on kohustus pakkuda kõigile oma makseteenuse kasutajatele välkkrediidikorralduste saatmise ja vastuvõtmise makseteenuseid tulenevalt Välmaksete määruse artiklist 5a. Kui tegemist on kohustusega, siis seadusega peaks ette nägema ka normid vastava kohustuse rikkumise puhul. Palume Eelnõu selles osas täiendada. Lisaks on küsitav kas ja mis vastutuse norm kohaldub makseasutusele ja e-raha asutusele, kes osutab välkmakseteenuseid oma soovil.	Arvestatud	Seletuskirja on vastavalt täiendatud.

4	<p>Eelnõu § 1 punktiga 1 täiendatakse MERAS-e 7. peatükki §-ga 63⁹, mis reguleerib arveldussüsteemis osalemise vastavuse tunnustamist. MERAS § 63⁹ lõigetes 3 ja 4 on sätestatud dokumendid, mis tuleb esitada lisaks kirjalikule taotlusele. Väikmaksete määrusega makseteenuste direktiivi lisatav artikkel 35a lõige 2 sätestab, et maksesüsteemis osalemise nõuete täitmise hindamise korra peab määratlema liikmesriik ning selleks antakse kaks konkreetset ja üks avatud võimalus, kusjuures hindamise kord võib endast kujutada: (a) enesehindamist; (b) pädeva asutuse sõnaselge otsuse nõuet; (c) mis tahes muud menetlust, mille eesmärk on tagada, et asjaomased makseasutused ja e-raha asutused täidavad makseteenuste direktiivi art 35a lõike 1 nõudeid. Eelnõuga on valitud, et hindamise kord kujutab endast FI ehk pädeva asutuse sõnaselge otsuse nõuet. Teeme ettepaneku täiendada MERAS § 63⁹ lõiget 3 selliselt, et taotlusele tuleb lisada ka taotleja enesehindamise dokument, mis kajastab asutusesisese analüüsi arveldussüsteemis osalemise nõuete täitmise kohta.</p>	<p>Arvestatud</p>	<p>Viidatud artiklisse on lisatud, et esitada tuleb enesehindamise dokument, mis kajastab asutusesisese analüüsi arveldussüsteemis osalemise nõuete täitmise kohta.</p>
5	<p>Juhime tähelepanu, et Eelnõu seletuskirja lk 11 viitab Eelnõu § 63⁹ lõikele 8, mida Eelnõus ei eksisteeri. MERAS § 63⁹ lõike 3 kohaselt ei pea makseasutus või e-raha asutus arveldussüsteemis osalemise nõuetele vastavuse tunnustamiseks esitama loetletud dokumente, kui ta on need esitanud MERAS § 15 sätestatud tegevusloa taotlemise menetluses. Juhime tähelepanu, et tegevusloa andmisest võib olla möödunud juba pikem aeg ja sisekorrad ei pruugi olla enam ajakohased. Lisaks võib olla makseasutus või e-raha asutus sisekordasid jm sarnased dokumente aja jooksul muutnud, mistõttu need võivad erineda tegevusloamenetluses esitatud dokumentidest. Samuti võib esineda olukordi, kus FI-d ei ole kõigist muudatustest teavitatud ja seetõttu puudub ka järelevalve asutusel teadmine kehtestatud muudatustest ning kehtivad dokumendid pole kättesaadavad. Nendel põhjustel peaks siiski Eelnõus selgelt sätestama, et taotlusega koos tuleb esitada kõik nõutud sisekorrad jm dokumendid kõige viimasemas versioonis. See annab ka makseasutusele ja e-raha asutusele endale hea ülevaate kõigist kehtivatest eeskirjadest ning nende asja- ja ajakohasuse hindamiseks seoses uue pakutava teenusega. Samuti peaks raamatupidamise sise-eeskirja puhul arvestama, et see peab vastama MERAS § 63⁹ lõikes 6 sätestatud nõuetele.</p>	<p>Arvestatud</p>	<p>Eelnõu on vastavalt muudetud.</p>

6	<p>Eelnõu seletuskirja lk 11 kohaselt Eelnõuga MERAS-esse lisatava § 63⁹ lõiked 3–7 näevad ette andmed ja dokumendid, mis tuleb esitada vastavuse tunnustamise menetluses. Makseteenuste direktiivi artikli 35a eesmärk on tagada, et makseasutused ja e-raha asutused, kes taotlevad juurdepääsu arvelduse lõplikkuse direktiivis määratud arveldussüsteemidele või kes neile juba ligi pääsevad, täidaksid makseteenuste direktiivist tulenevaid kohustusi. Eelnõust ei tulene selgelt välja, et arveldussüsteemides juba osalevad asutused peavad täitma makseteenuse direktiivist tulenevaid kohustusi. Selguse mõttes võiks MERAS §-s 63⁹ sätestada, et „<i>Arveldussüsteemis osalemise nõuetele vastavaks tunnistatud makseasutus või e-raha asutus peab kogu aeg vastama arveldussüsteemis osalemise nõuetele.</i>“</p>	<p>Arvestatud</p>	<p>Eelnõu on vastavalt muudetud ning lisatud säte: „Arveldussüsteemis osalemise nõuetele vastavaks tunnistatud makseasutus või e-raha asutus peab kogu aeg vastama arveldussüsteemis osalemise nõuetele.“</p>
7	<p>Eelnõu § 1 punktiga 1 täiendatakse MERAS-e 7. peatükki §-ga 63¹⁰, mis reguleerib arveldussüsteemides osalemise taotlemise korda. Juhime tähelepanu, et Eelnõuga ei ole sätestatud millistel õiguslikel alustel võib Finantsinspeksioon vastavuse tunnustamisest keelduda. Sellest tulenevalt teeme ettepaneku täiendada MERAS §-i 63¹⁰ järgmiselt:</p> <p><i>„x) Finantsinspeksioonil on õigus keelduda vastavuse tunnustamisest, kui</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <i>1) taotleja ei vasta käesoleva seadusega või selle alusel antud õigusaktidega makseasutuse või e-raha asutuse suhtes kehtestatud nõuetele;</i> <i>2) taotleja ei täida käesoleva seaduse §-s 63⁹ sätestatud tingimusi;</i> <i>3) taotlejal on täitmata Finantsinspeksiooni ettekirjutus või käesolevas seaduses sätestatud muu kohustus;</i> <i>4) taotleja osalemine arveldussüsteemis ohustab arveldussüsteemi stabiilsust või terviklikkust.“</i> 	<p>Arvestatud</p>	<p>Eelnõu on vastavalt täiendatud.</p>
8	<p>Kuivõrd vastavuse tunnustamise menetluse läbiviimisel järgitakse tegevusloamenetluse sätteid (MERAS § 17), palume lisada MERAS-esse ka sätteid, et puudustega taotluse korral võib jätta taotluse kohe läbi vaatamata ning lisaks, kui tegevusloamenetluses esitatakse olulisi uusi andmeid, siis hakkab tähtaeg uuesti kulgema (sarnased sätteid on KAVS-is). Selleks palume</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Muuta MERAS § 17 lõiget 1 järgmiselt: „Kui taotleja ei ole tegevusloa taotlemisel esitanud kõiki käesoleva seaduse §-s 15 nimetatud andmeid ja dokumente või need on 	<p>Arvestatud</p>	<p>Eelnõu on vastavalt täiendatud.</p>

	ebaõiged, eksitavad, oluliste puudustega või mittetäielikud või ei ole nõuetekohaselt vormistatud, on Finantsinspeksioonil õigus jätta taotlus läbi vaatamata või nõuda taotlejalt puuduste kõrvaldamist.“		
9	Lisada MERAS § 17 juurde lõige 11 järgmises sõnastuses: <i>„Kui tegevusloa taotluse menetlemise ajal tehakse muudatusi käesoleva seaduse §-s 15 nimetatud andmetes või dokumentides, esitab taotleja viivitamata Finantsinspeksioonile vastavad andmed ja dokumendid uuendatud kujul. Kui muudatus on oluline, võib Finantsinspeksioon lugeda menetlustähtaja alguseks selle olulise muudatuse kättesaamise hetke. Sellisel juhul peab Finantsinspeksioon teatama taotlejale uuest menetlustähtajast.“</i> 3) Kui lisada MERAS-esse § 17 lõige 11 eeltoodud sõnast, siis on selguse ja otstarbekuse huvides vajalik kustutada MERAS § 15 lõige 2.	Arvestatud	Eelnõu on vastavalt täiendatud.
10	Teeme ettepaneku täiendada MERAS § 79 lõike 1 punkti 2 järgmiselt: <i>„2) hoidma kliendi raha eraldi kontol krediidiasutuses või investeerima selle turvalistesse, likviidsetesse ja madala riskitasemega instrumentidesse /.../.“</i> Muudatusettepanek on tehtud Väikmaksete määruse artikli 3(1) alusel, millega muudetakse direktiivi (EL) 2015/2366 artiklit 10(1)a.	Arvestatud	Eelnõu on vastavalt täiendatud.
11	Eelnõu § 2 punktiga 3 makse- ja arveldussüsteemide seaduse § 6 lõiget 3 täiendatakse punktidega 6 ja 7, milles viidatakse MERAS §-s 63 ¹⁰ sätestatud arveldussüsteemidele juurdepääsu tingimusele. Juhime tähelepanu, et arveldussüsteemidele juurdepääsu tingimused on sätestatud MERAS §-s 63 ⁹ .	Arvestatud	Ebatäpsus parandatud.
12	FI on 08.05.2023 edastanud Rahandusministeeriumile ettepaneku kohapealse kontrolli regulatsiooni muutmiseks. Nimetatud kirjaga tegime ettepaneku FIS-is nimetatud eriseadustes (KAS, IFS, KindITS, MERAS, VPTS jne) sätestatud kohapealse kontrolli sätete muutmiseks selliselt, et FI-l oleks võimalik kohapealse kontrolli lõplik akt vajadusel võrdsustada ettekirjutusega järgides selleks ka haldusmenetluse seaduses sätestatud nõudeid. Eelnevast tulenevalt palume vastavad kohapealse kontrolli raamistiku muudatusettepanekud lisada ka FIS-s nimetatud asjakohastesse eriseadustesse, sh MERAS-esse.	Antud selgitus	Käesolev eelnõu on koostatud üksnes väikmaksete määruse ülevõtmiseks.
Eesti Pank			

13	<p>Paragrahvi 1 punkt 1</p> <p>a) MERASE § 63⁹ pealkiri ning lõiked 1 ja 2. Toetame lahendust, et arveldussüsteemiga liitumiseks ette nähtud tingimusi, mida makseasutused ja e-raha asutused peavad täitma, kajastatakse makseasutuste ja e-raha asutuste seaduses (MERAS) ning makse- ja arveldussüsteemide seaduses (MAS) tehakse arveldussüsteemis osalejaid puudutavad muudatused. Arvestades seda, et tegemist on süsteemis osalemise erinõuetega, peab nii paragrahvi pealkirjast kui ka lõikest 1 selge olema, millistele nõuetele peab arveldussüsteemis osalemiseks vastama. Palume täpsustada paragrahvi pealkirja ja selle sisu nii, et süsteemile juurdepääsu eelduseks peab e-raha asutus ja makseasutus vastama süsteemi liikme määratlusele MASis, aga ka süsteemi reeglites ette nähtud tingimustele. Süsteemi reeglid, sh süsteemiga liitumise tingimused näeb vastava süsteemi korraldaja ette kooskõlas MASi 2. peatüki 2. ja 3. jaos sätestatuga. Sõnastusettepanekud on toodud kirja lisas.</p>	Arvestatud	Eelnõu on vastavalt täiendatud.
14	<p>MERASE § 63⁹ lõige 2 ja § 63¹⁰ pealkiri. Eelnõu seletuskirjas selgitatakse maksesüsteemis osalemise tingimusi, tunnustamist ja tunnustamise taotlemist ning seda, et maksesüsteemiga liitumist tuleb eraldi taotleda, kuid kavandatud muudatused MERASes selle kohta ei ole meie hinnangul piisavalt selged. Finantsinspeksioon hindab makseasutuse või e-raha asutuse dokumentide ja andmete vastavust MERASes imetatud nõuetele, mis on maksesüsteemiga liitumise eelduseks ega anna juurdepääsu arveldussüsteemile nõ automaatselt. Süsteemiga liitumiseks tuleb tavaliselt pöörduda ka süsteemi korraldaja poole ja sõlmida arveldusteenuste kasutamise leping. Teeme ettepaneku eelnõu täpsustada, et vältida arusaamatusi seoses makseasutuse ja e-raha asutuse arveldussüsteemis osalemise taotlemise ja osalemise nõuetele vastavuse tunnustamise taotlemisega. Seaduses peaks olema võimalikult selgelt öeldud, et konkreetse maksesüsteemiga liitumiseks tuleb esmalt taotleda Finantsinspeksioonilt nõuetele vastavuse tunnustamist ning seejärel taotleda süsteemi korraldajalt juurdepääsu arveldussüsteemile. Seda toetab ka eelnõu paragrahvis 2 kavandatud muudatus süsteemi liikme kohta, mille järgi võib süsteemi liikmeks olla muu hulgas makseasutus või e-raha asutus, kelle vastavust MERASes nimetatud nõuetele on Finantsinspeksioon tunnustanud. Sõnastusettepanekud on toodud kirja lisas.</p>	Arvestatud	Eelnõu on vastavalt täiendatud.

15	<p>Makseteenuste teise direktiivi (PSD2) artikli 35a lõige 1 näeb ette, et makseasutuste ja eraha asutuste, kes taotleavad osalemist arveldussüsteemides, sisekorraeeskirjad, dokumendid ja meetmed peavad tagama maksesüsteemide stabiilsuse ja terviklikkuse. Artikli 35a lõike 1 kolmas taane täpsustab, et sisemised korrad peavad olema selleks proportsionaalsed, asjakohased, usaldusväärsed ja piisavad. Seega on oluline märkida, et makseasutuste ja e-raha asutuste sisemised protseduurid ja korrad peavad küllaldaselt tagama arveldussüsteemi usaldusväärse ja järjepideva toimimise. Teeme ettepaneku see direktiivi eesmärk ka seaduses sätestada. Sõnastusettepanek on toodud kirja lisas (s.o MERASE § 63⁹ lisatud uus lõige 2).</p>	Arvestatud	Eelnõu on vastavalt muudetud.
16	<p>MERASE § 63⁹ lõiked 3, 4 ja 6 ning uus lõige 8. Eelnõu seletuskirjas märgitakse, et makseasutuse ja e-raha asutuse dokumendid ja andmed vastavad suures osas dokumentidele ja andmetele, mida makseasutus või e-raha asutus esitab tegevusloa taotlemise ajal MERASE § 15 alusel. Palume võimalusel (kui kattuvus on ilmne), viidata paragrahvi 15 nimetatud andmetele, et vältida arusaamatusi dokumentide sisus ja leevendada kahekordse esitamisega kaasuvat negatiivset mõju taotlejale ja menetlejale. Et vältida topelt esitamise kohustust ja arusaamatusi, mis võivad tekkida sisult sarnaste, kuid kirjapildilt erinevate dokumentide ja andmete tõttu, palume loetelud (sh lõike 6 p 2–5) üle vaadata ja juhul, kui tegemist on kattuva dokumendi või andmeega, viidata selguse mõttes MERASE § 15 vastava lõike või punkti kohasele dokumendile või andmetele. Palume viidata punktis 5 maksejõuetusmenetlusele makse- ja arveldussüsteemide seaduse paragrahvi 7 tähenduses. MERASEs ei kasutata maksejõuetuse mõistet, seevastu MAS avab maksejõuetuse tähenduse just arveldussüsteemis osalemise kontekstis. Palume parandada § 63⁹ lõike 4 punkti 3 sõnastust nii, et selle sisu oleks üheselt mõistetav. Sõnastusettepanekud, v.a lõike 6 punktid 2–5 kohta, on toodud kirja lisas.</p>	Arvestatud	Eelnõu on vastavalt muudetud.
17	<p>MERASE § 63⁹ lõige 6 punkt 1. Palume kaaluda, kas MERASE § 15 lõike 1¹ punktis 2 nimetatud turvapoliitika osa kirjeldus on seaduse eesmärgi saavutamiseks vajalik ning eelnimetatud viidet parandada. Kui vaja on hõlmata ka § 15 lõike 1¹ punkt 2, siis on tarvis viidata MERASE § 15 lõike 1 punktile 19. Kui sellist vajadust pole, siis muuta eelnõu sõnastust järgmiselt: „turvapoliitika kirjeldus osas, mis on sätestatud käesoleva seaduse § 15 lõike 1¹ punktis 1“.</p>	Arvestatud	Eelnõu on vastavalt muudetud.

18	<p>MERASE § 63¹⁰ pealkiri ja lõige 1. Palume selguse huvides muuta paragrahvi pealkirja nii, et see vastaks sisule, sest mõeldud on arveldussüsteemis osalemise nõuete vastavuse tunnustamise taotlemist, mitte arveldussüsteemides osalemise taotlemist, mida tuleb üldjuhul hiljem eraldi teha. Palume täpsustada lõiget 1. Sätte parema rakendamise huvides tuleks vastavuse tunnustamise taotlusele ja selle puudustele kohaldada paragrahvis 17 sätestatud nõudeid, sest tegemist ei ole tegevusloa taotluse läbivaatamisega. Sõnastusettepanekud on toodud kirja lisas.</p>	Arvestatud	Eelnõu on vastavalt täiendatud.
19	<p>MERASE § 63¹⁰ lõige 4 ja uus lõige 5. Teeme ettepaneku, et Finantsinspeksioon võib nõuete vastavuse tunnustamise otsuse kehtetuks tunnistada, kui makseasutus või e-raha asutus ei ole taotlenud juurdepääsu arveldussüsteemile 6 kuu või alustanud arveldusi 18 kuu jooksul alates otsuse kättesaamisest, sest arveldussüsteemis ettenähtud tähtaja jooksul ei pruugi arveldamise alustamine õnnestuda. Lisaks tekitab see taotlejale ja süsteemi korraldajale liialt tugeva ajasurve.</p> <p>Samuti palume kaaluda, kas Finantsinspeksiooni kaalutusõigus on põhjendatud juhul, kui on selge, et osaleja ei vasta süsteemi liikmeks olemise tingimustele või on esitanud valeandmeid, mis olid süsteemi liikme tunnustamiseks olulise tähendusega. Muudatusettepanekud on toodud lisas.</p>	Arvestatud	Eelnõu on vastavalt täiendatud.
20	<p>Paragrahvi 1 punkt 2 Teeme ettepaneku muuta MERAS § 79 lõike 1 punkti 2 ja § 80 lõike 1 punkti 2 lisatava lauseosa. Kuivõrd punkti alusel tekstiosades asesõna „tema“ puhul pole selgelt arusaadav, kas mõeldakse makseasutust või Eesti Panka ning ka raha hoidmise viis on konto nimetamata jätmise tõttu ebamäärane, teeme ettepaneku sõnastada need tekstiosad täpsemalt: „, või Eesti Pangas avatud kontrol kooskõlas Eesti Panga kehtestatud reeglite ja tingimustega.“ Muudatusettepanekud on toodud kirja lisas.</p>	Arvestatud	Eelnõu on vastavalt muudetud.
21	<p>3) Paragrahvi 2 punkt 3 Palume loobuda MASi § 6 lõike 3 täiendamisest punktidega 6 ja 7 eelnõu sõnastuses, sest need ei sobi kokku lõike 3 sissejuhatava lausega. Palume lähtuda MASi sõnastusest, millega on üle võetud ka ülejäänud süsteemi liikme definitsioon. Teeme ettepaneku lisada makseasutuse ja e-raha asutuse jaoks MASi § 6 uus lõige 3¹ ja välja jätta viide arveldussüsteemi juurdepääsu tingimustele, kuivõrd MERAS ei reguleeri juurdepääsu tingimusi arveldussüsteemidele. Ka</p>	Arvestatud	Eelnõu on vastavalt muudetud.

	<p>ei tee Finantsinspeksioon otsust juurdepääsu tingimustele vastavuse kohta.</p> <p>Arvelduse lõplikkuse direktiivi (SFD) artikli 2 uue punkti b sõnastuse kohaselt on „asutus“ muu hulgas makseasutus või e-raha asutus /.../ „kes osalevad süsteemis, kelle tegevus koosneb direktiivi punkti i esimeses taandes määratletud maksejuhiste täitmisest ja kes vastutavad sellistest maksejuhistest tulenevate rahaliste kohustuste täitmise eest selles süsteemis“. Märkime, et siinkohal on kohane viidata „maksejuhise“ asemel ülekandekorraldusele MASi § 10 punkti 1 tähenduses.</p>		
22	<p>4) Eelnõu seletuskiri</p> <p>a) Makseasutuse või e-raha asutuse osalemine arveldussüsteemides. Palume seletuskirjas selgitada olukorda, kus lepinguriigi makseasutus või e-raha asutus soovib juurdepääsu Eesti arveldussüsteemile ja vastupidi.</p>	Arvestatud	Eelnõu on vastavalt täiendatud.
23	<p>Arveldussüsteemi kaudne osaleja.</p> <p>Eelnõu seletuskirjas (lk 12) märgitakse järgmist: „Vastavuse tunnustamise otsuse kehtetuks tunnistamine ei välista omakorda igal juhul seda, et makseasutus või e-raha asutus ei saa enam pakkuda välkmaksete teenust, kuivõrd seda on võimalik pakkuda ka kaudse osalejana. See tähendab, et makseasutus või e-raha asutus ei ole otsene osaleja välkmaksete süsteemis, ehk et temal ei ole kontot TARGET2 süsteemis, kuid välkmakseid on võimalik pakkuda otseosaleja kaudu, kes omab vastavat kontot.“</p> <p>Kui makseasutus või e-raha asutus ei vasta MASi § 6 lõike 3 punkti 6 ja 7 süsteemi liikme tingimustele, saab ta jätkata välkmaksete pakkumist MASi § 17 lõike 5 alusel. Palume selgitada, millist osalemist MASi (ja SFD) tähenduses on silmas peetud. Märkime, et süsteemis osaleja, sh kaudne osaleja on määratletud MASi paragrahvis 6.</p>	Arvestatud	Eelnõu on vastavalt täiendatud.
24	<p>Kui võimalik, palume arvestada ka ettepanekutega, mis aitavad tuua selgust ja lihtsustavad seaduse lugemist või on normitehnilist laadi. Need muudatused on samuti toodud kirja lisa.</p>	Arvestatud	Ettepanekutega on arvestatud.